

A actualidade na aula

A pobreza:

a grande esquecida nas Nacións Unidas

© Juan Vicado / Intermón Oxfam

Nunca como nestes tempos a Humanidade produciu tanta riqueza. Nunca antes existiu tanta conciencia de que a miseria e a desigualdade son o pan cotiá da maioría dos seres humanos. No ano 2000, naceron os Obxectivos de Desenvolvemento do Milenio (ODM) para que mudar esta realidade. Cinco anos máis tarde, os gobernos reunidos no Cumio das Nacións Unidas esquivan o exame.

Esta edición da Global Express, ademais de analizar os ODM, ofrece un balanço dos avances e retrocesos e reflexiona sobre o papel das Nacións Unidas e da cidadanía na loita contra a pobreza.

- ☐ A hora dos feitos
- ☐ Conformámonos con tan pouco?
- ☐ Así que pasen cinco anos
- ☐ Por que non se avanza máis e mellor?
- ☐ Os gobernos esquivan o exame
- ☐ Por fin a xente?

A hora dos feitos

Nunca como nestes tempos a Humanidade produciu tanta riqueza. Nunca antes existiu tanta conciencia de que a miseria e a desigualdade son o pan cotiá da maioría dos seres humanos. No ano 2000, naceron os Obxectivos de Desenvolvemento do Milenio (ODM) para que mudar esta realidade, por si mesma un escándalo, se convertese en algo prioritario. Cinco anos máis tarde, do 13 ao 16 de setembro, reuníronse en Nova York máis de 170 xefes de Estado e de Goberno de todo o mundo cun importante exame sobre a mesa: analizar o grao de cumprimento destes Obxectivos e os compromisos asumidos noutros cumios das Nacións Unidas. Lamentablemente, o resultado final deste deixou moito que desexar e os gobernos, como alumnos mal preparados, evitaron acometer a fondo a cuestión e asumir compromisos concretos.

Falar destes temas non é novo. Nas últimas décadas, celebráranse numerosos cumios sobre temas de importancia crucial (medio ambiente, xénero, poboación, etc.), dos que saíron acordos polo xeral ben encamiñados -aínda que retóricos e tímidos- que acostuman ficar, como canta Ana Belén, en "palabras que case sempre acaban en nada". Entre tanto, e por citar só algúns datos, máis de 1.200 millóns de persoas viven na pobreza extrema, 11 millóns de crianzas morren cada ano por doenzas que se poden previr e 115 millóns non teñen escola, medio millón de mulleres falecen no parto, case 1.000 millóns de persoas viven en tugurios, máis de 1.000 millóns de persoas non teñen auga potable, máis de 10.000 especies animais están ameazadas e moitos países empobrecidos gastan máis no servizo da débeda que en servizos sociais (no caso de Nixeria, 1.700 millóns de dólares por ano).

Os acordos, declaracións e denuncias acaban sepultados na axenda por outros compromisos que na práctica se revelan máis importantes. Se nos atermos aos feitos, responder de xeito efectivo ao escándalo creación de riqueza – aumento da desigualdade non é prioritario. Por citar un exemplo recente, a principios de xullo reuníronse os países máis poderosos do Planeta (o G-8) cunha orde do día que incluía de xeito prominente a situación de África. Un par de días antes, grandes figuras da música e máis de 200.000 persoas reclamaban en Londres xustiza para África, co obxectivo de faceren presión. Non obstante, como mostraron os titulares dos medios de comunicación, "A economía mundial substitúe África nas conversas do G-8". Por "economía mundial" enténdese os intereses económicos dos poderosos, evidentemente.

Mentres o mundo rico só se preocupa pola seguridade, para polo menos dous terzos da Humanidade a inseguridade significa non ter acceso aos bens elementais: auga, comida, educación, respecto, saúde. Os vínculos entre un mundo desenvolvido e un mundo seguro aparecen de vez en cando en discursos e documentos oficiais, mais raramente se traducen en políticas.

No relatorio "Un concepto máis amplo da liberdade", o Secretario Xeral da ONU advirte que *"a Humanidade non poderá ter seguridade sen desenvolvemento, non poderá ter desenvolvemento sen seguridade e non poderá ter ningunha das cousas se os dereitos humanos non son respectados"*.

O Cumio do Milenio (setembro de 2000), do que saíron os ODM, foi convocada para pasar das palabras aos feitos, para pór este asunto no lugar que lle corresponde na axenda mundial, no primeiro, e mobilizar unha grande alianza mundial contra a inxustiza e a pobreza. *"Os problemas de desenvolvemento - di un relatorio da ONU- poden ser complexos máis, especialmente no mundo interconectado de hoxe, non deben ser resolvidos illadamente."*

Nese cumio, os 191 Estados Membros da ONU asinaron a **Declaración do Milenio**, un acordo baseado nos valores comúns de paz e seguridade, a protección dos dereitos humanos e as condicións de vida adecuadas que garantan a dignidade básica de todos os pobos. Posteriormente, os oito **Obxectivos do Desenvolvemento do Milenio** (ODM), inspirados na Declaración, foron concretados nun programa de desenvolvemento mundial, segundo o cal os países se comprometían a traballar xuntos na procura de metas concretas para reducir a pobreza e extirpar a desigualdade e a inestabilidade nun prazo de 15 anos.

En 2004, Nixeria pagou en servizo da débeda cinco veces máis do que investiu en educación e 13 veces máis do que gastou en saúde.

Uns obxectivos comúns

Os ODM recollen e sintetizan acordos e resultados de desenvolvemento alcanzados en conferencias internacionais e cumios mundiais anteriores, sobre todo da década dos 90.

Os Obxectivos do Desenvolvemento do Milenio son:

- reducir á metade a pobreza extrema e a fame
- obter o ensino primario universal
- promover a igualdade entre os sexos
- reducir en dúas terceiras partes a mortalidade dos menores de 5 anos
- reducir a mortalidade materna en tres cuartas partes
- deter a propagación do VIH/SIDA, o paludismo e a tuberculose
- garantir a sustentabilidade do medio ambiente
- fomentar unha asociación mundial para o desenvolvemento, con metas para a asistencia, o comercio e o alivio da carga da débeda

A partir destas formulacións xerais, foron concretadas 18 metas e máis de 40 indicadores que permitan verificar avances e retrocesos.

Conformámonos con tan pouco?

Ollar con atención as metas acordadas produce un certo calafrío: **reducir** á metade a porcentaxe de persoas que pasan fame; **diminuír** en tres cuartas partes a porcentaxe de mulleres que morren no parto e en dous terzos o das crianzas que morren antes de cumprir cinco anos, etc., etc. Que acontece con eses cuartos, eses terzos que fican fóra do obxectivo? Parece cínico e cruel, e probablemente o sexa, porque hai medios técnicos, coñecemento e fondos para facer fronte, como indica Evelyn Herfkens, coordinadora da Campaña do Milenio da ONU: "Somos a primeira xeración que pode erradicar a pobreza e non queremos perder esta oportunidade". Porén, o sentido destas metas tan modestas -polo menos desde a perspectiva de quen sofren estas lacras- é cuantificar para poder avaliar. Algo así como dicir: "polo menos, isto".

O propósito é mellorar a situación de forma significativa en quince anos, xerando así sinerxias e dinámicas que invistan a tendencia de inxustiza por xustiza. Segundo a ONU, *"os investimentos en desenvolvemento humano nos países de baixos ingresos teñen rendementos moi elevados. Moitas economías están atrapadas na trampa da pobreza debido á morbilidade, á nutrición deficiente, ao baixo nivel de instrución, ao acceso limitado á auga salubre e, moitas veces, a un rápido crecemento demográfico."*

A través dos obxectivos e metas concretas nos diferentes campos, a iniciativa, e todo o movemento que xera, quer camiñar para un horizonte máis ambicioso e máis profundo. Este é o sentido do obxectivo 8 - fomentar unha asociación mundial para o desenvolvemento-, o que significa por si mesmo unha nova organización do mundo ao servizo non do acaparamento por uns poucos dos recursos e avances que son de todos, senón do xusto reparto. Alcanzar as metas correspondentes a este obxectivo comportaría o cumprimento do resto nalgunha medida, xa que se refire a algún dos piares da inxustiza: o sistema comercial e financeiro, a débeda externa, o funcionamento da cooperación internacional, o poder das multinacionais e o acceso ao coñecemento e á tecnoloxía.

A resposta á pregunta de se nos conformamos con que continúen a morrer (menos) persoas, continúe a haber (menos) nenos e nenas sen acceso á educación, as mulleres continúen (menos) discriminadas, etc., etc, é evidentemente non. Non nos conformamos. Estas modestas metas só teñen sentido se son pasos significativos para saírmos desta escandalosa organización do mundo, para fuxirmos dun modelo de desenvolvemento que se alimenta do acaparamento de riquezas e poder nas mans duns poucos. En consecuencia, é preciso irmos máis alén destes pasos concretos, superalos no tempo e nas metas.

Así que pasen cinco anos...

Así que pasen cinco anos...

No pasado mes de xuño, o Secretario Xeral das Nacións Unidas presentou un relatorio sobre cómo ía, de cara ao Cumio do Milenio, a consecución das metas, indicando que *“houbo una redución masiva sen precedentes da pobreza ao nivel mundial, liderada por Asia, desde 1990. Mais, ao mesmo tempo, os moi pobres estanse a facer aínda máis pobres na África Subsahariana”*, para concluír que *“se esta tendencia persiste, moitos dos países máis pobres non conseguirán moitos ou talvez ningún dos Obxectivos do Milenio, fixados para a súa consecución no ano 2015”*.

Se excluirmos a China, obsérvase que o progreso se fixo a menos da metade da taxa que se necesita. O número de pobres de ingresos nas rexións da África ao sur do Sáhara, Asia Meridional e América Latina combinadas aumentaron en aproximadamente 10 millóns por ano desde 1990. Ducias de países experimentaron descenso dos niveis medios de vida nos dous últimos decenios.

Actualmente, 1.200 millóns de persoas loitan todos os días por sobrevivir con menos de un dólar EUA por día, ou sexa, case o mesmo número que hai un decenio.

Segundo o relatorio, a pobreza extrema está a reducirse, en termos porcentuais, mais os pobres son cada vez máis pobres. O 21,3% da poboación dos países do Sur vivía en 2001 con menos dun dólar por día, fronte ao 27,9% de 1990, mais as porcentaxes incrementáanse por avances na Asia; na África subsahariana, o 46,4% da poboación sobrevive cun dólar por día. Na América Latina e no Caribe, a situación mellora, mais non tan rápido como debería.

Tamén melloran as porcentaxes que se refiren á fame crónica, mais hai 800 millóns de persoas cuxa alimentación é insuficiente, e a malnutrición afecta unha cuarta parte das crianzas nos países empobrecidos. Os progresos son escasos na loita contra a SIDA, que é imprescindible intensificar, ou no momento de mellorar a saúde materno infantil. E pídense maiores avances para facilitar o acceso á auga potable e aos servizos de saúde básicos.

O progreso na consecución dos demais obxectivos non ten tampouco un signo ben definido. En 1990, estableceuse o obxectivo de 'educación para todos' que debía ser obtido no ano 2000. É alentador que a fenda de educación entre ambos os sexos se reducise á metade, mais a triste verdade é que no decenio de 1990 só se obtivo unha décima parte do progreso necesario. Non hai que sorprenderse, portanto, de que o obxectivo fose transferido para 2015; contado, ao paso que imos, se non se multiplica por catro o ritmo de progreso, tampouco se poderá cumprir esta promesa de garantir a educación de todas as crianzas.

Os progresos en materia de mortalidade materna e infantil, malnutrición, acceso á auga potable salubre e hixiene adecuada do medio perderon dinamismo no decenio de 1990 en comparación con decenios anteriores.

Debido á epidemia da SIDA, o rexurdimento doutras doenzas (o paludismo e a tuberculose) e as deficiencias dos servizos sanitarios empeoraron de xeito notorio as condicións no decenio de 1990.

Obxectivo 1: Erradicar a pobreza extrema e a fame

As taxas mundiais de pobreza están a reducirse, principalmente na Asia, porén, millóns de persoas máis caeron na pobreza extrema na África subsahariana, onde os pobres son cada vez máis pobres. Consegúronse progresos na loita contra a fame, mais nalgúñas rexións houbo un retroceso por causa do lento aumento da produción agrícola e do crecemento da poboación. Desde 1990, hai varios millóns máis de persoas que sofren fame crónica na África subsahariana e na Asia meridional, onde a metade das crianzas menores de 5 anos padecen de malnutrición.

Obxectivo 2: Consegir a educación primaria universal

Cinco rexións están achegándose a unha taxa de matriculación do 100%, mais na África subsahariana menos das dúas terceiras partes das crianzas están matriculados en escolas primarias. Tamén noutras rexións, incluídas Asia meridional e Oceanía, resta aínda moito por facer. Nestas e noutras zonas, o aumento da matriculación debe ir acompañado por esforzos para conseguir que as crianzas non abandonen a escola e reciban unha educación de calidade.

Obxectivo 3: Promover a igualdade de xénero e o acceso da muller ao poder

Está a reducirse, aínda que con lentitude, a diferenza entre os xéneros na taxa de matriculación na educación primaria do mundo en desenvolvemento, o que constitúe un primeiro paso para reducir as desigualdades existentes desde hai moito tempo. En case todas as rexións do Sur, as mulleres desempeñan unha proporción menor dos empregos asalariados que os homes e con frecuencia vense relegadas a traballos inestables e mal remunerados.

Aínda que se están a obter progresos, as mulleres continúan sen estar representadas de forma equitativa nos niveis máis altos da organización política, xa que ocupan unicamente o 16% dos escanos dos parlamentos do mundo.

Obxectivo 4: Reducir a mortalidade das crianzas menores de 5 anos

A taxa de mortalidade das crianzas menores de 5 anos está a reducirse, mais non á velocidade necesaria. Cada ano morren 11 millóns de crianzas (30.000 por día) debido a doenzas que se poden previr ou tratar. A maior parte desas vidas poderían ser salvadas ampliando os programas existentes que promoven solucións simples e de baixo custo.

Obxectivo 5: Mellorar a saúde materna

Cada ano morren máis de medio millón de mulleres durante o embarazo ou o parto. Ese número, multiplicado por 20, é o número de mulleres que sofren lesións graves ou casos de discapacidade. Obtivéronse algúns progresos na redución da mortalidade materna nas rexións en desenvolvemento, mais non nos países onde é máis perigoso parir.

Obxectivo 6: Combater o VIH/SIDA, o paludismo e outras doenzas

A SIDA converteuse na causa principal de morte prematura na África subsahariana e ocupa o cuarto lugar dentro das causas de morte en todo o mundo. Nos países europeos da Comunidade de Estados Independentes (CEI) e nalgúns partes da Asia, o VIH está a propagarse a unha velocidade alarmante. Aínda que os novos tratamentos prolongan a vida, non hai cura para a SIDA, polo que, para cumprir este obxectivo, se deben intensificar as tarefas de prevención en todas as rexións do mundo. Cada ano, o paludismo e a tuberculose xuntos causan a morte de case tantas persoas como a SIDA, ademais de ocasionar graves perdas ás economías nacionais. O 90% das mortes por paludismo ocorren na África subsahariana, onde se están a incrementar as actividades de prevención e tratamento. A tuberculose continúa a presentar unha tendencia á alza, en parte como resultado do VIH/SIDA, aínda que hai un novo protocolo internacional para detectar e tratar esta doenza que parece prometedore.

Obxectivo 7: Garantir a sustentabilidade do medio ambiente

Aínda que a maior parte dos países se comprometeron a cumprir os principios do desenvolvemento sustentable, isto non se traduciu nun avance suficiente para dar marcha atrás á perda dos recursos ambientais do Planeta. Para alcanzar este obxectivo, será preciso prestar máis atención á difícil situación dos pobres (cuxa subsistencia cotiá acostuma depender directamente dos recursos naturais que os rodean) e un nivel de cooperación mundial sen precedentes.

As medidas adoptadas para impedir que continúe a deteriorarse a camada de ozono demostran que é posible progresar. Aumentou o acceso á auga potable, mais a metade do mundo en desenvolvemento continúa sen dispor de retretes ou doutras formas básicas de saneamento. Case 1.000 millóns de persoas viven en barrios urbanos de tugurios porque a poboación urbana aumenta a un ritmo moi superior ao das melloras de vivendas e ao da dispoñibilidade de postos de traballo produtivos.

Obxectivo 8: Fomentar unha alianza mundial para o desenvolvemento

Os avances relativos a este obxectivo son aínda máis difíciles de avaliar que o resto, mais parece que a situación non mudou substancialmente con relación á débeda, ás regras do comercio internacional, á "democracia" nas institucións políticas e financeiras internacionais e, en definitiva, os piares do sistema. As regras do xogo son as mesmas que hai 5 anos.

Por que non se avanza máis e mellor?

Como acostuma suceder, os feitos, e non os discursos, revelan as prioridades reais. Federico Mayor Zaragoza queixábase nun recente artigo de que *"Despois de declarar, hai cinco anos, que non se escatimarían esforzos para a implementación dos Obxectivos do Milenio, todo parece indicar que, salvo excepcións, o sistema imperante á escala global continúa a proclamar unha cousa e facendo outra"*.

Cada vez máis, fai parte da conciencia común que o nivel de riqueza dos enriquecidos está sostido polos dramáticos niveis

de pobreza dos empobrecidos; que este sistema se fundamenta en que unha minoría consumimos e gozamos da práctica totalidade dos bens do Planeta, que non remitiría uns niveis de depredación e deterioro semellantes por parte de todos os seus moradores. Este modelo de desenvolvemento, en fin, non é sustentable nin para todo o mundo nin para sempre. Na medida en que os ODM avanza noutro sentido encontran obstáculos por parte de quen ven en perigo o seu abusivo sistema de vida.

É demasiado caro realizar a súa implementación? Segundo un relatorio ONU, os ODM son sumamente razoables do punto de vista económico. Sería suficiente con que a Axuda Oficial ao Desenvolvemento fose en 2006 de 135.000 millóns de dólares, alcanzando os 195.000 millóns en 2015. Parece moito, mais a primeira cifra equivale ao 0,44% do PNB dos países doadores e a segunda ao 0,54%. Como pode verse, moito menos que o 0,7% pregoado e nunca cumprido. E resulta mesmo máis insignificante se a compararmos cos aproximadamente 900.000 millóns de dólares que constitúen os gastos militares mundiais cada ano. Máis unha vez, non falta diñeiro; faltan ganas. Non se avanza máis e mellor porque falta vontade política e recursos aplicados para este fin, que non son dúas cousas, senón a mesma realidade, a causa e o efecto.

"Á luz dos beneficios que se derivarán de reducir a pobreza e pór millóns de persoas en condicións de viviren unha vida máis saudable e produtiva durante máis tempo, os Obxectivos do Desenvolvemento do Milenio constitúen unha excelente oportunidade de investimento." Por ese motivo, o relatorio da

ONU que describe cómo alcanzar as metas propostas, de onde proceden os anteriores datos, titúlase *Investindo no desenvolvemento*.

Estreitamente ligados aos aspectos económicos están os da propia organización do mundo: desigualdade na distribución dos recursos e do poder susténtanse mutuamente. De pouco, ou de nada, serve incrementar unhas migallas os fondos de "axuda" se, para comezar, continuamos cunhas estruturas e unha terminoloxía de dependencia. Sen mudanzas estruturais orientados para un mundo máis democrático, no sentido real do termo, nin sequera mudarán as dimensións da traxedia. Para implementar unha dinámica nova *"o mundo non debe ser dirixido por un grupo de países ricos ("Nós, os poderosos...") senón, como o propio presidente Roosevelt estableceu, por todos os países, nas Nacións Unidas ("Nós, os pobos"...)"*, explica Mayor Zaragoza. Por iso non está fóra de lugar que a Asemblea da ONU que aborda a marcha dos ODM teña tamén como tema a reforma da ONU. (ver recadro)

Nós, os pobos...

Así comeza a Carta Fundacional das Nacións Unidas, mais o certo é que a voz dos pobos encontra bastantes obstáculos para resoar nelas. Hai seis décadas, cando acababa de finalizar a Segunda Guerra Mundial, unha institución concibida como alternativa á guerra (o uso da forza para resolver conflitos ficou expresamente prohibido), como lugar onde encontrarse e resolver os conflitos falando, foi un avance xigantesco.

As voces que reclaman unha reforma a fondo déixanse ouvir desde hai xa moito tempo. Nin a guerra foi abolida nin os Estados sentan a falar como iguais na ONU. O Consello de Seguridade, concibido como unha especie de goberno mundial, redúcese a un exíguo club de poderosos (os vencedores da Guerra) con dereito a veto. Todo o Sur está practicamente ausente, como non cansan de repetir grandes países como a India, Brasil, Exipto ou México, entre outros.

A Asemblea Xeral que se reunía en setembro en Nova York coincidía precisamente co 60.º aniversario da institución. Moito se falara sobre a importancia deste cumio para dar resposta a estas e outras inquietudes. Con todo, as "profundas reformas" anunciadas ficaron a medio camiño. A reforma do Consello de Seguridade é posposta até o final do ano, mentres se crean e modifican algúns dos seus organismos (aínda que ao mesmo tempo se di que hai que reducir a burocracia). Porén, temas cruciais como a representación do Sur, a participación social ou a efectividade da institución continúan sen ser formulados a fondo.

Moitas das realidades que as ONG afrontamos no noso traballo coas persoas máis pobres son resultado de problemas globais. A súa solución necesita portanto dunha resposta global, na cal os gobernos cooperen xuntos. Intermón Oxfam está convencido de que un sistema de Nacións Unidas eficaz e transparente é imprescindible para proporcionar estas respostas. Ademais, para que sexa un organismo digno da súa Carta Fundacional, a ONU debe garantir que todos os países, todos os pobos teñan voz en pé de igualdade. Na medida en que non sexa así, non será un instrumento de democracia, senón un instrumento nas mans dos poderosos, con dereito tan só a tímidas protestas.

Os gobernos esquivan o exame

Despois dun lustro de avances escasos e lentos, un Cumio que apenas chegou a outeiro. O máis benévolo que se pode dicir dos gobernos, en palabra dunha testemuña próxima, é que se limitaron a esquivar o exame.

En primeiro lugar, porque a pesar da multitude de estudos realizados con ese motivo -moitos deles encargados polas propias Nacións Unidas-, foron incapaces de pórse de acordo para recoñecer que non estamos no bo camiño, que se continúan as actuais tendencias serán necesarios, en lugar dos 10 previstos, máis de 100 anos para alcanzar os obxectivos previstos. Nin sequera foron capaces de admitir o incumprimento do primeiro obxectivo no tempo, o que tiña que ver coa igualdade entre nenos e nenas no acceso á educación primaria, que se incumpriran neste mesmo ano 2005.

En segundo lugar, porque esa incapacidade de recoñecer a gravidade da situación actual levou a que o documento final careza de algo esencial: urxencia!!! Rexións enteiras, como a África subsahariana, están a emitir un SOS permanente que non foi adecuadamente ouvido nesta reunión.

Finalmente, porque se limitaron a reproducir compromisos anteriores, sen daren ese paso que é necesario para reverter a situación. Nalgúns temas, retrocedeuse mesmo con respecto a outros cumios e reunións

internacionais. Así ocorreu co 0.7%, que deixou de ser un compromiso esixido a todos os gobernos para se converter en algo para cuxa consecución se demanda que cada un *"faga esforzos concretos segundo os seus compromisos"*.

Xunto a isto, existen tamén algúns datos positivos, comezando polo de que o resultado podería ter sido moito peor, xa que nalgún momento se chegou mesmo a cuestionar a propia referencia aos ODM e ao seu recoñecemento como horizonte de futuro.

Ademais de algo tan elemental, foran recollidos algúns temas importantes, como o compromiso de acabar co pagamento de taxas para acceder á educación, ou o de financiar as estratexias dos países para obter unha educación para todos. Tamén a linguaxe é positiva en temas como a débeda externa, onde se confirma a necesidade de ir máis alén do acordado até agora e mesmo se formula a posibilidade de condonar débeda aos países de renda media (fronte a unha atención exclusivamente centrada nos máis pobres, como até agora). O texto final é innovador en temas relacionados coa situación da muller, recoñecendo a necesidade de acabar coa impunidade perante a violencia contra elas, garantindo os seus dereitos en aspectos como a protección laboral, a propiedade privada e os servizos de saúde reprodutiva.

Por fin a xente?

A conclusión do Relatorio do Secretario Xeral da ONU, baixo o expresivo título de "unha oportunidade e un desafío", é que *"corresponde á comunidade mundial decidir se este momento de incerteza é un presaxio de conflitos máis xeneralizados, desigualdades máis profundas e a erosión do Estado de dereito, ou se, polo contrario, pode aproveitarse para renovar as nosas en prol da paz, a prosperidade e os dereitos humanos. Chegou o momento de pasar á acción."*

Estas palabras estaban escritas de cara ao Cumio. Á vista dos pobres

e vergoñosos resultados, cobra un novo sentido. É a ocasión de a cidadanía asumirmos como propio o obxectivo 8; a nova alianza polo desenvolvemento incumbe a todas as persoas.

Fai parte dos ODM a mobilización da cidadanía para facer presión sobre os poderes públicos -os nosos representantes-, nun explícito exercicio de democracia, para que estes obxectivos sexan un punto de partida que hai que pasar no tempo e nas metas. Activámonos para que se activen e dean pasos valentes e concretos.

Con este fin, foron implementados numerosas campañas, distintas nos promotores e nos países, aínda que coincidentes na intención. Algunhas delas son:

- **Banda Branca:** símbolo internacional da Chamada Global de Acción Contra a Pobreza (GCAP) (<http://www.whiteband.org>).
- **Pobreza Cero:** campaña da Coordinadora Española de ONGD's (<http://www.pobrezacero.org>).
- **Sen excusas 2015:** campaña do Milenio da ONU (<http://www.sinexcusas2015.org>)

As propostas destas campañas, en termos xerais, son:

- **Máis e mellor axuda:** meta do 0,7, axuda desligada de intereses comerciais e orientada para os países e colectivos máis empobrecidos.
- **Cancelación da débeda** aos países máis pobres e investimento dos recursos liberados nos ODM.
- **Modificacións substanciais das regras do comercio** que penalizan os países máis empobrecidos e danan o medio ambiente.
- **Eliminación das subvencións** á produción agrícola do Norte.
- **Protección aos servizos básicos** para asegurar os dereitos fundamentais: alimentación, saúde, auga potable, etc.
- **Cumprimento dos compromisos internacionais** por parte dos gobernos do Norte e do Sur.

A implicación que significa participar nelas resulta nun exercicio de cidadanía global, que implica asumir responsabilidades globais. As accións públicas organizadas en todo o mundo coincidindo co Cumio para empurrar os mandatarios a chegaren a acordos significativos foron moi diversas. Nalgúns lugares, centenas de persoas formaron cos seus corpos un grande ollo cunha inequívoca mensaxe aos políticos: "vixiámolos". Agora é o tempo de facer ver que a cidadanía non perde de vista cáles son as súas prioridades.

No artigo repetidamente citado, Federico Mayor Zaragoza facíase a

pregunta que inicia esta sección. A resposta, con certeza, é nosa, da xente que podemos actuar *"á escala local e mundial, millóns de voces, pacificamente, asumindo o papel que lles corresponde, actuando de forma responsable para o futuro, sen se resignaren, sen cederen ao "non ten remedio", sen permitiren as desmesuras do excesivo poder económico, político, cultural, medioambiental, mediático... concentrado nunhas poucas mans. A xente, por fin, no estrado! E a transición desde unha cultura secular de forza e imposición a unha cultura de conciliación, de diálogo, de paz."*

Para saber máis...

Para saber máis...

Libros

La palabra empeñada. Los Objetivos 2015 y la lucha contra la pobreza

Plataforma 2015 - Los Libros de la Catarata. Madrid, 2005.

Objetivos del Milenio. ¿Se puede acabar con la pobreza?

Pablo J. Martínez Osés - PPC. Madrid, 2005

Relatorios

Relatorios anuais do PNUD

<http://hdr.undp.org/reports/global/2005/espanol/>

Relatorio do PNUD: Progresos, reveses e desafíos

<http://www.undp.org/spanish/mdgsp/ODM-progresos.html>

Páxinas web:

Paxinas web:

Páxinas web da ONU

<http://spanish.millenniumcampaign.org>

<http://www.un.org/spanish/millenniumgoals>

"Campaña Sen Escusas 2015" da ONU

www.sinexcusas2015.org

"Banda Branca", símbolo internacional da Chamada Global de Acción Contra a Pobreza

www.whiteband.org

"Campaña Pobreza Cero" da Coordinadora de ONGD españolas

www.pobrezacero.org

Visita a nosa Web
e descarga o
Global Express!!

www.IntermonOxfam.org/educar/global

Global Express pretende xerar preguntas entre os alumnos e as alumnas sobre o que contan os medios de comunicación. Trátase de promover unha visión crítica da realidade que lles permita comprender o estado do mundo e, en especial, a situación do mundo en desenvolvemento.

Global Express é unha iniciativa de: Centrum voor Mondiaal Onderwijs (Holanda), Curriculum Development Unit (Irlanda), Centro Educazione Mondialità (Italia) e Intermon Oxfam (España).

Global Express é financiada pola AECI